

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 27. maja 2019*

„Predhodno odločanje – Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Evropski nalog za prijetje – Okvirni sklep 2002/584/PNZ – Člen 6(1) – Pojem ‚odreditveni pravosodni organ‘ – Evropski nalog za prijetje, ki ga je izdal generalni državni tožilec države članice – Status – Zagotavljanje neodvisnosti“

V zadevi C-509/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo High Court (višje sodišče, Irska) z odločbo z dne 31. julija 2018, ki je na Sodišče prispela 6. avgusta 2018, v postopku v zvezi z izvršitvijo evropskih nalogov za prijetje, izdanih zoper

PF,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Vilaras, T. von Danwitz, C. Toader, F. Biltgen, K. Jürimäe (poročevalka) in C. Lycourgos, predsednik senata, L. Bay Larsen, M. Safjan, D. Šváby, S. Rodin in I. Jarukaitis, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 26. marca 2019,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za PF, J. Ferry, BL, in R. Munro, SC, po pooblastilu E. Ruddna, solicitor,
- za Minister for Justice and Equality M. Browne, G. Hodge in A. Joyce, agenti, skupaj z B. M. Wardom, A. Hanrahanom in J. Bensonom, BL, ter P. Carrollom, SC,
- za dansko vlado P. Z. L. Ngo, agentka,
- za nemško vlado sprva T. Henze, J. Möller, M. Hellmann in A. Berg, agenti, nato M. Hellmann, J. Möller in A. Berg, agenti,
- za francosko vlado D. Colas, D. Dubois in E. de Moustier, agenti,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s S. Faracijem, avvocato dello Stato,

* Jezik postopka: angleščina.

- za litovsko vlado V. Vasiliauskienė, J. Prasauskienė, G. Taluntytė in R. Krasuckaitė, agentke,
- za madžarsko vlado S. Fehér, Z. Möller in R. Riegel, agenti,
- za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in J. Langer, agenta,
- za avstrijsko vlado G. Hesse, K. Ibili in J. Schmoll, agenti,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za Evropsko komisijo R. Troosters, J. Tomkin in S. Grünheid, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 30. aprila 2019

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 6(1) Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24) (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2002/584).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru izvršitve evropskega naloga za prijetje na Irskem, ki ga je 18. aprila 2014 izdalo Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras (generalni državni tožilec Republike Litve) (v nadaljevanju: generalni državni tožilec Litve) zaradi kazenskega pregona zoper PF v Litvi.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 5, 6, 8 in 10 Okvirnega sklepa 2002/584 je navedeno:
 - „(5) Zastavljeni cilj Unije, da postane območje svobode, varnosti in pravice, prinaša odpravo postopka izročitve med državami članicami in njegovo nadomestitev s sistemom predaje oseb med pravosodnimi organi. Nadalje uvedba novega poenostavljenega sistema predaje osumljenih ali obsojenih oseb zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni omogoča, da se odpravijo sedaj zapleteni in zamudni postopki izročitve. Tradicionalno sodelovanje, ki je doslej vladalo med državami članicami, bi moralo, v območju svobode, varnosti in pravice, v kazenskoopravnih zadevah nadomestiti sistem prostega pretoka pravosodnih odločitev, ki obsegajo odločitve pred izrekom kazni in pravnomočne odločbe.
 - (6) Evropski nalog za prijetje, kot ga predvideva ta okvirni sklep, je na področju kazenskega prava prvi konkretni ukrep izvajanja načela medsebojnega priznavanja, o katerem je Evropski svet navedel, da je ‚temeljni kamen‘ pravosodnega sodelovanja.
- [...]
- (8) Odločitve o izvršitvi evropskega naloga za prijetje morajo biti pod zadostnim nadzorom, kar pomeni, da bo pravosodni organ države članice, kjer bodo zahtevano osebo prijeli, moral odločiti o njeni predaji.“

[...]

(10) Mehanizem evropskega naloga za prijetje temelji na visoki stopnji zaupanja med državami članicami. Njegovo izvajanje se lahko zaustavi samo v primeru resnih in nenehnih kršitev načel iz člena 6(1) [EU] ene od držav članic, ki jih ugotovi Svet na podlagi člena 7(1) omenjene pogodbe s posledicami, navedenimi v členu 7(2) te pogodbe.“

4 Člen 1 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev evropskega naloga za prijetje in obveznost njegove izvršitve“, določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.

3. Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 [EU].“

5 V členih 3, 4 in 4a navedenega okvirnega sklepa so naštetih razlogi za obvezno in fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje. V členu 5 Okvirnega sklepa so določena jamstva, ki jih mora dati odreditvena država članica v nekaterih primerih.

6 Člen 6 Okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev pristojnih pravosodnih organov“, določa:

„1. Odreditveni pravosodni organ je pravosodni organ odreditvene države članice, ki je po pravu te države pristojen za odreditev evropskega naloga za prijetje.

2. Izvršitveni pravosodni organ je pravosodni organ izvršitvene države članice, ki je po pravu te države pristojen za izvršitev evropskega naloga za prijetje.

3. Vsaka država članica obvesti Generalni sekretariat Sveta, kateri sodni organ je pristojen po njenem pravu.“

Irsko pravo

7 Z Irish European Arrest Warrant Act 2003 (irski zakon o evropskem nalogu za prijetje iz leta 2003) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: EAW Act), je v irsko pravo prenesen Okvirni sklep 2002/584. Člen 2(1), prvi pododstavek, EAW določa:

„pravosodni organ‘ pomeni sodnika ali drugo osebo, ki je po pravu zadevne države članice pooblaščen za opravljanje enakih ali podobnih funkcij, kot jih v skladu s členom 33 opravlja [irsko] sodišče.“

8 Člen 20 EAW Act določa:

„1. V postopkih, za katere se uporablja ta zakon, lahko High Court (višje sodišče, Irska), če meni, da predložena dokumentacija ali informacije ne zadostujejo za opravljanje njegovih nalog ali nalog High Court (višje sodišče) v skladu s tem zakonom, od odreditvenega pravosodnega organa ali odreditvene države po potrebi zahteva, da mu zagotovi dodatno dokumentacijo ali informacije, kot jih lahko podrobno določi, v roku, kot ga lahko določi.

2. Centralni organ v državi lahko, če meni, da v skladu s tem zakonom predložena dokumentacija ali informacije ne zadostujejo za opravljanje njegovih nalog ali nalog High Court (višje sodišče) v skladu s tem zakonom, od odreditvenega pravosodnega organa ali odreditvene države po potrebi zahteva, da mu zagotovi dodatno dokumentacijo ali informacije, kot jih lahko podrobno določi, v roku, kot ga lahko določi. [...]"

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 9 Generalni državni tožilec Litve je 18. aprila 2014 na podlagi evropskega naloga za prijetje zahteval predajo PF, litovskega državljana, zaradi kazenskega pregona zaradi dejanj, ki naj bi jih PF storil leta 2012 in ki jih je to državno tožilstvo opredelilo kot „oborožen rop“.
- 10 PF je vložil tožbo pri High Court (višje sodišče), s katero izpodbija veljavnost evropskega naloga za prijetje in med drugim navaja, da generalni državni tožilec Litve ni „pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584.
- 11 V podporo tej trditvi se je PF oprl na pravno mnenje, ki ga je sestavil litovski odvetnik, in iz katerega zlasti izhaja, da je izvajanje sodne oblasti v tej državi članici v skladu s členom 109 ustave Republike Litve izključno v pristojnosti sodišč. Generalni tožilec Litve je najvišji tožilec v Litvi. Ima status tožilca in ni odvisen niti od izvršilne niti sodne veje oblasti. Člen 118 te ustave v zvezi z generalnim državnim tožilcem določa, da je njegova naloga, da začne in vodi preiskavo in zagotovi pregon kaznivih dejanj. Vendar v skladu s sodno prakso Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (ustavno sodišče Republike Litve), državno tožilstvo v fazi preiskave, za katero je zadolženo, ne izvaja sodne oblasti, niti ne opravlja nalog, povezanih z upravljanjem pravosodja.
- 12 V teh okoliščinah se je High Court (višje sodišče) preko centralnega irskega organa obrnilo na generalnega državnega tožilca Litve, da bi pridobilo informacije v zvezi z opredelitvijo tega tožilca kot „pravosodnega organa“, zlasti glede na sodbi z dne 10. novembra 2016, Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858), in z dne 10. novembra 2016, Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860).
- 13 Generalni državni tožilec Litve je odgovoril tako:

„Generalni državni tožilec Republike Litve ni odvisen od izvršilne veje oblasti in ministrstva za pravosodje.

Državno tožilstvo Republike Litve je sestavljeno iz [generalnega državnega tožilstva Litve] in tožilcev, pristojnih za posamezna območja; litovsko državno tožilstvo v imenu države začne in vodi preiskavo in zagotovi pregon kaznivih dejanj. Te določbe so vsebovane v členu 118 ustave Republike Litve.“
- 14 High Court (višje sodišče) je 27. februarja 2017 razsodilo, da je generalni državni tožilec Litve „pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584 in je odredilo predajo PF.
- 15 Court of Appeal (pritožbeno sodišče, Irska) je s sodbo z dne 20. oktobra 2017 zavrnilo pritožbo PF zoper sodbo High Court (višje sodišče) in potrdilo, da je generalni državni tožilec Litve „pravosodni organ“ v smislu te določbe.
- 16 Predložitveno sodišče, Supreme Court (vrhovno sodišče, Irska), je dopustilo pritožbo zoper sodbo Court of Appeal (pritožbeno sodišče).

- 17 Z vidika sodne prakse Sodišča, kot izhaja iz sodb z dne 29. junija 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483), z dne 10. novembra 2016, Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858), z dne 10. novembra 2016, Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860), in z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas (C-477/16 PPU, EU:C:2016:861), se to sodišče sprašuje, ali se generalni državni tožilec Litve lahko šteje za „pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584.
- 18 Zlasti naj bi iz te sodne prakse Sodišča izhajalo, da je taka opredelitev odvisna od tega, ali je zadevni subjekt organ, ki sodeluje pri izvajanju sodne oblasti države članice v kazenskih zadevah. Iz navedene sodne prakse pa naj ne bi izhajala jasna merila, ki bi omogočala določiti, ali je neki organ pristojen za izvajanje sodne oblasti oziroma ali sodeluje pri izvajanju sodne oblasti v pravnem sistemu države članice.
- 19 V zvezi s tem predložitveno sodišče sprašuje, ali se je treba, glede na to, da je pojem „pravosodni organ“ avtonomen pojem prava Unije, za ugotovitev, ali državno tožilstvo Litve sodeluje pri izvajanju sodne oblasti, opreti izključno na nacionalno pravo zadevne države članice. Poleg tega se to sodišče sprašuje, ali sta vodenje preiskave in pregon kaznivih dejanj dovolj povezana z izvajanjem sodne oblasti, da je mogoče državno tožilstvo, ki je pristojno za izvedbo teh nalog, vendar je na podlagi nacionalnega prava neodvisno od sodne veje oblasti, šteti za pravosodni organ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584.
- 20 V teh okoliščinah je Supreme Court (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali sta merili, na podlagi katerih je treba odločiti, ali je državno tožilstvo, ki je določeno kot odreditveni pravosodni organ v smislu člena 6(1) [Okvirnega sklepa 2002/584], pravosodni organ v smislu avtonomnega pomena tega izraza iz te določbe, to, da [prvič] državno tožilstvo ni odvisno od izvršilne veje oblasti, in [drugič,] da se v pravnem sistemu zadevnega tožilstva šteje, da izvaja sodno oblast ali sodeluje pri njenem izvajanju?
 2. V primeru nikalnega odgovora: na podlagi katerih meril bi moralo nacionalno sodišče odločiti, ali je državno tožilstvo, ki je v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa določeno kot odreditveni pravosodni organ, pravosodni organ v smislu te določbe?
 3. Če je med temi merili zahteva, da državno tožilstvo izvaja sodno oblast ali sodeluje pri njenem izvajanju, ali je treba o tem odločiti v skladu s statusom, ki ga ima v svojem pravnem sistemu, ali v skladu z določenimi objektivnimi merili? Če gre za objektivna merila, katera so ta merila?
 4. Ali je [generalni državni tožilec Litve] pravosodni organ v smislu avtonomnega pomena tega pojma iz člena 6(1) [Okvirnega sklepa 2002/584]?”

Vprašanja za predhodno odločanje

- 21 Predložitveno sodišče z vprašanji, ki jih je treba skupaj preučiti, v bistvu sprašuje, ali je treba pojem „odreditveni pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da se nanaša na generalnega državnega tožilca države članice, ki je – čeprav strukturno ni odvisen od sodne veje oblasti – pristojen za kazenski pregon in ni odvisen od izvršilne veje oblasti.
- 22 Najprej je treba opozoriti, da sta tako načelo vzajemnega zaupanja med državami članicami kot načelo medsebojnega priznavanja, ki temelji na medsebojnem zaupanju med državami članicami, v pravu Unije temeljnega pomena, saj omogočata vzpostavitev in ohranjanje območja brez notranjih meja. Natančneje, z načelom vzajemnega zaupanja zlasti v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice se od vsake države članice zahteva, naj, razen v izrednih okoliščinah, šteje, da vse druge države članice

spoštujejo pravo Unije in zlasti temeljne pravice, priznane s tem pravom (sodba z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti v pravosodnem sistemu), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točka 36 in navedena sodna praksa).

- 23 Zlasti v zvezi z Okvirnim sklepom 2002/584 iz njegove uvodne izjave 6 izhaja, da je evropski nalog za prijetje, ki je določen v tem okvirnem sklepu, na področju kazenskega prava prvi konkretni ukrep izvajanja načela medsebojnega priznavanja.
- 24 To načelo je uporabljeno v členu 1(2) Okvirnega sklepa, v katerem je izraženo pravilo, da države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi tega načela in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa. Zato lahko izvršitveni pravosodni organi načeloma zavrnejo izvršitev tega naloga samo iz taksativno naštetih razlogov za neizvršitev iz členov 3, 4 in 4a tega okvirnega sklepa. Podobno je lahko izvršitev evropskega naloga za prijetje pogojena le z enim od taksativno naštetih pogojev iz člena 5 tega okvirnega sklepa. Zato je zavrnitev izvršitve – medtem ko je izvršitev evropskega naloga za prijetje načelo – določena kot izjema, ki jo je treba razlagati ozko (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti pravosodnega sistema), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 25 Vendar se z načelom medsebojnega priznavanja zahteva, da je treba v skladu z določbami Okvirnega sklepa izvršiti samo evropske naloge za prijetje v smislu člena 1(1) tega sklepa. Iz tega člena pa je razvidno, da tak evropski nalog za prijetje pomeni „sodno odločbo“ oziroma da se zahteva, da jo izda „pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) tega okvirnega sklepa (glej v tem smislu sodbi z dne 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, točka 28, in z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točka 29).
- 26 V skladu s členom 6(1) navedenega okvirnega sklepa je odreditveni pravosodni organ pravosodni organ odreditvene države članice, ki je po pravu te države pristojen za odreditev evropskega naloga za prijetje.
- 27 Čeprav lahko države članice v skladu z načelom procesne avtonomije držav članic po njihovem nacionalnem pravu imenujejo „pravosodni organ“ s pristojnostjo za odreditev evropskega naloga za prijetje, pomena in obsega tega pojma ni mogoče prepustiti presoji vsake države članice (glej v tem smislu sodbi z dne 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, točki 30 in 31, in z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točki 31 in 32).
- 28 Za navedeni pojem se v vsej Uniji zahteva avtonomna in enotna razlaga, ki jo je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča poiskati ob upoštevanju člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584, okvira, v katerega se umešča, in ciljev, ki se uresničujejo s tem okvirnim sklepom (glej v tem smislu sodbi z dne 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, točka 32, in z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točka 33).
- 29 V zvezi s tem je treba na prvem mestu opozoriti, da je Sodišče že razsodilo, da izraz „pravosodni organ“ iz te določbe ni omejen zgolj na sodnike ali sodišča katere od držav članic, ampak ga je treba razumeti tako, da širše zajema organe, ki v tej državi članici sodelujejo pri izvajanju sodne oblasti v kazenskih zadevah, v nasprotju, med drugim, z ministrstvi ali službami policije, ki so del izvršilne oblasti (glej v tem smislu sodbi z dne 10. novembra 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, točki 33 in 35, in z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točki 34 in 36).
- 30 Iz tega izhaja, da lahko pojem „pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584 zajema organe države članice, ki, ne da bi bili nujno sodniki ali sodišča, sodelujejo pri izvajanju sodne oblasti v kazenskih zadevah v tej državi članici.

- 31 To razlago potrjuje, prvič, sobesedilo, v katero se umešča člen 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584. V zvezi s tem je treba poudariti, da je slednji orodje pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, ki obravnava vzajemno priznavanje ne le končnih odločitev kazenskih sodišč, ampak, širše, tudi odločitev, ki jih sprejmejo organi držav članic v okviru kazenskega postopka, vključno s fazo tega postopka, ki se nanaša na kazenski pregon.
- 32 Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah, kot je bilo določeno v členu 31 EU, ki je pravna podlaga za Okvirni sklep 2002/584, se je namreč zlasti nanašalo na sodelovanje med pravosodnimi organi držav članic tako v zvezi s postopkom kot v zvezi z izvrševanjem odločb.
- 33 Pojem „postopek“, ki ga je treba razumeti široko, lahko zajema kazenski postopek kot celoto, in sicer predkazenski postopek, kazenski postopek in postopek izvršitve pravnomočne odločbe kazenskega sodišča zoper osebo, obsojeno za kaznivo dejanje.
- 34 To razlago potrjuje člen 82(1)(d) PDEU, s katerim je bil nadomeščen člen 31 EU in ki sedaj natančneje določa, da se pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah nanaša na sodelovanje med pravosodnimi ali drugimi enakovrednimi organi držav članic v okviru kazenskih pregonov in izvrševanja odločb.
- 35 Drugič, navedeno razlago potrjuje tudi cilj, ki mu sledi Okvirni sklep 2002/584 in ki je, kot izhaja iz njegove uvodne izjave 5, uvedba sistema prostega pretoka pravosodnih odločitev v kazenskih zadevah, tako odločitev pred izrekom kazni kot pravnomočnih odločb, na območju svobode, varnosti in pravice.
- 36 Namen Okvirnega sklepa 2002/584 je namreč, da se z uvedbo poenostavljenega in učinkovitejšega sistema predaje oseb, ki so obsojene ali osumljene storitve kaznivega dejanja, poenostavi in pospeši pravosodno sodelovanje in da se tako prispeva k uresničitvi cilja, zastavljenega za Unijo, da postane območje svobode, varnosti in pravice, pri čemer se opira na visoko stopnjo zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami v skladu z načelom medsebojnega priznavanja (sodba z dne 22. decembra 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, točka 69 in navedena sodna praksa).
- 37 Z izdajo evropskega naloga za prijetje se tako skušata doseči, kot je določeno v členu 1(1) tega Okvirnega sklepa, različna cilja. Ta nalog za prijetje se lahko izda zaradi uvedbe kazenskega postopka ali zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti v isti državi (glej v tem smislu sodbo z dne 21. oktobra 2010, B., C-306/09, EU:C:2010:626, točka 49).
- 38 Ugotoviti je treba, da evropski nalog za prijetje olajšuje prosti pretok sodnih odločb, ki so bile izdane pred sodbo in ki se nanašajo na izvajanje kazenskega postopka, zato organi, ki so v skladu z nacionalnim pravom pristojni za sprejemanje takih odločitev, lahko spadajo na področje uporabe navedenega okvirnega sklepa.
- 39 Iz ugotovitev, navedenih v točkah od 29 do 38 te sodbe, izhaja, da je treba organ, kot je državno tožilstvo, ki ima v okviru kazenskega postopka pristojnost, da sproži pregon zoper osebo, osumljeno storitve kaznivega dejanja, z namenom, da bi bila privedena pred sodišče, obravnavati kot organ, ki sodeluje pri izvajanju sodne oblasti zadevne države članice.
- 40 V obravnavani zadevi je iz elementov spisa, ki je bil predložen Sodišču, razvidno, da ima litovski generalni državni tožilec bistveno vlogo pri vodenju kazenskega postopka v tej državi članici.
- 41 Glede tega je litovska vlada v pisnem stališču navedla, da so v skladu s členom 118 ustave Republike Litve naloge državnega tožilstva zlasti organizacija in vodenje preiskave in pregon. V skladu s sodno prakso Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (ustavno sodišče Republike Litve) je ta pristojnost pridržana izključno zanj. Tako je iz teh navedb razvidno, da litovski generalni državni tožilec v okviru kazenskega postopka na splošno vzpostavi pogoje za izvrševanje sodne oblasti kazenskih sodišč te države članice.

- 42 V teh okoliščinah je za litovskega generalnega državnega tožilca mogoče šteti, da v zadevni državi članici sodeluje pri izvajanju sodne oblasti v kazenskih zadevah.
- 43 Na drugem mestu je treba spomniti, da je cilj Okvirnega sklepa 2002/584 uvedba poenostavljenega sistema predaje neposredno med pravosodnimi organi, namenjenega temu, da s ciljem zagotovitve prostega pretoka sodnih odločb v kazenskih zadevah na območju svobode, varnosti in pravice nadomesti klasičen sistem sodelovanja med suverenimi državami, ki zahteva vključitev politične oblasti in njeno presojo (glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C 477/16 PPU, EU:C:2016:861, točka 41).
- 44 V tem okviru, če je bil evropski nalog za prijetje izdan za prijetje in predajo osebe, ki jo je druga država članica zahtevala zaradi uvedbe kazenskega postopka, so morala biti tej osebi v prvi fazi postopka zagotovljena postopkovna jamstva in temeljne pravice, katerih varstvo mora zagotoviti pravosodni organ odreditvene države članice na podlagi nacionalnega prava, zlasti za sprejetje nacionalnega naloga za prijetje (sodba z dne 1. junija 2016, Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, točka 55).
- 45 Sistem evropskega naloga za prijetje tako vključuje varstvo postopkovnih in temeljnih pravic na dveh ravneh, ki mora biti zagotovljeno zahtevani osebi, saj je sodnemu varstvu, določenem na prvi ravni ob sprejetju nacionalne sodne odločbe, kot je nacionalni nalog za prijetje, dodano varstvo, ki mora biti zagotovljeno na drugi ravni ob izdaji evropskega naloga za prijetje, do katere lahko pride, odvisno od primera, hitro po sprejetju navedene nacionalne sodne odločbe (sodba z dne 1. junija 2016, Bob-Dogi, C 241/15, EU:C:2016:385, točka 56).
- 46 V zvezi z ukrepom, kot je izdaja evropskega naloga za prijetje, ki lahko ogrozi pravico do svobode zadevne osebe iz člena 6 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, to varstvo pomeni, da je treba odločitev, ki izpolnjuje zahteve za učinkovito sodno varstvo, sprejeti vsaj na eni od dveh ravni tega varstva.
- 47 Iz tega izhaja, da mora nacionalna sodna odločba, kot je nacionalni nalog za prijetje, na katerem temelji evropski nalog za prijetje – kadar pravo odreditvene države članice podeli pristojnost za izdajo evropskega naloga za prijetje organu, ki, čeprav ob sodelovanju pri izvajanju sodne oblasti v tej državi članici, ni sodnik ali sodišče – izpolnjevati take zahteve.
- 48 Izpolnjevanje teh zahtev tako izvršitvenemu pravosodnemu organu zagotavlja, da odločitev o izdaji evropskega naloga za prijetje zaradi kazenskega pregona temelji na nacionalnem postopku, ki je predmet sodnega nadzora, in da so bila osebi, zoper katero je bil ta nacionalni nalog za prijetje izdan, zagotovljena vsa jamstva, potrebna za sprejetje take vrste odločitev, zlasti tista, ki izhajajo iz temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel, navedenih v členu 1(3) Okvirnega sklepa 2002/584.
- 49 Druga raven varstva pravic zadevne osebe iz točke 45 te sodbe pomeni, da pravosodni organ, ki je po nacionalni zakonodaji pristojen za izdajo evropskega naloga za prijetje, zlasti spremlja izpolnjevanje pogojev, potrebnih za to izdajo, in preuči, ali je glede na posebnosti vsakega posameznega primera navedena izdaja naloga sorazmerna (glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točka 47).
- 50 Namreč, „odreditveni pravosodni organ“ iz člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584, torej subjekt, ki na koncu sprejme odločitev o izdaji evropskega naloga za prijetje, je tisti, ki mora zagotoviti drugo raven varstva, tudi če evropski nalog za prijetje temelji na nacionalni odločbi, ki jo izda sodnik ali sodišče.
- 51 Tako mora „odreditveni pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584 imeti možnost opravljati to funkcijo objektivno, ob upoštevanju vseh obremenilnih in razbremenilnih elementov, ne da bi bil izpostavljen tveganju, da bi za njegovo odločanje lahko veljali zunanji ukazi ali

navodila, zlasti od izvršilne veje oblasti, tako da ni nobenega dvoma o tem, da je odločitev o izdaji evropskega naloga za prijetje v pristojnosti tega organa in ne navedene oblasti (glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točka 42).

- 52 Zato mora biti ta odreditveni pravosodni organ sposoben izvršitvenemu pravosodnemu organu zagotoviti, da glede na jamstva, ki jih zagotavlja pravni sistem odreditvene države članice, deluje neodvisno pri opravljanju svojih funkcij v zvezi z izdajo evropskega naloga za prijetje. Ta neodvisnost zahteva, da obstajajo statusna in organizacijska pravila, ki zagotavljajo, da odreditveni pravosodni organ v okviru sprejetja odločitve o izdaji takega naloga za prijetje ni izpostavljen kakršnemu koli tveganju, da bo zlasti podrejen posameznim navodilom izvršilne veje oblasti.
- 53 Poleg tega mora v odreditveni državi članici – kadar zakonodaja te države članice podeljuje pristojnost za izdajo evropskega naloga za prijetje organu, ki, čeprav sodeluje pri izvajanju sodne oblasti te države članice, ni sodna oblast – obstajati možnost sodnega nadzora nad odločitvijo o izdaji takega naloga za prijetje in zlasti nad sorazmernostjo takšne odločitve, ki v celoti izpolnjuje zahteve učinkovitega sodnega varstva.
- 54 V obravnavani zadevi iz pisnega stališča litovske vlade izhaja, da je v Litvi za izdajo evropskega naloga za prijetje na zadnji stopnji odgovoren generalni državni tožilec, ki ukrepa na predlog državnega tožilca, zadolženega za zadevo, v kateri se zahteva predaja zadevne osebe. Generalni državni tožilec Litve v okviru pristojnosti, ki so mu dodeljene, preveri, ali so pogoji, potrebni za izdajo evropskega naloga za prijetje, izpolnjeni, ali zlasti obstaja izvršljiva sodna odločba o odreditvi pripora zoper to osebo, pri čemer mora na podlagi litovskega prava zadnjenavedeno odločbo izdati preiskovalni sodnik ali preiskovalno sodišče.
- 55 Litovska vlada je v pisnem stališču prav tako navedla, da so litovski državni tožilci pri opravljanju svojih nalog neodvisni, kar je določeno v ustavi Republike Litve, zlasti njenem členu 118, tretji odstavek, in določbah Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymas (zakon o državnem tožilstvu Republike Litve). Ker ima generalni državni tožilec Litve status državnega tožilstva, mu je priznana ta neodvisnost, ki mu omogoča, da pri opravljanju svojih nalog deluje brez kakršnih koli zunanjih vplivov, predvsem izvršilne veje oblasti, zlasti kadar odloči, kot je to v sporu o glavni stvari, da bo izdal evropski nalog za prijetje zaradi uvedbe kazenskega pregona. Iz tega naslova mora to državno tožilstvo prav tako paziti, da so spoštovane pravice zadevnih oseb.
- 56 Glede na te elemente je mogoče ugotoviti, da je generalnega državnega tožilca Litve mogoče opredeliti kot „odreditveni pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584, ker poleg tega, kar je bilo navedeno v točki 42 te sodbe, njegov status v tej državi članici ne zagotavlja zgolj objektivnosti njegove naloge, ampak mu tudi podeljuje jamstvo neodvisnosti v razmerju do izvršilne veje oblasti v okviru izdaje evropskega naloga za prijetje. Vendar pa na podlagi elementov v spisu, s katerim Sodišče razpolaga, ni mogoče ugotoviti, ali je zoper odločitve tega generalnega državnega tožilca, da izda evropski nalog za prijetje, mogoče vložiti pravno sredstvo, ki v celoti izpolnjuje zahteve, ki so neločljivo povezane z učinkovitim sodnim varstvom, kar mora preveriti predložitevno sodišče.
- 57 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da je treba pojem „odreditveni pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da se nanaša na generalnega državnega tožilca države članice, ki je – čeprav strukturno ni odvisen od sodne veje oblasti – pristojen za kazenski pregon, status, ki ga ima v tej državi članici, pa mu podeljuje jamstvo neodvisnosti v razmerju do izvršilne veje oblasti v okviru izdaje evropskega naloga za prijetje.

Stroški

- 58 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Pojem „odreditveni pravosodni organ“ v smislu člena 6(1) Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, je treba razlagati tako, da se nanaša na generalnega državnega tožilca države članice, ki je – čeprav strukturno ni odvisen od sodne veje oblasti – pristojen za kazenski pregon, status, ki ga ima v tej državi članici, pa mu podeljuje jamstvo neodvisnosti v razmerju do izvršilne veje oblasti v okviru izdaje evropskega naloga za prijetje.

Podpisi